

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
неділках і святах.

БУЖОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Передплата
10 зр.

Болгарський паша.

Ще не прогомніли скарги на болгарське правительство і князя Фердинанда за убійство Стамбулова, а вже знов мусів світ зайняти ся убійством, котре кинуло дуже лихе світло на відносини на княжій дворі. Маємо на гаді голосний процес против бувшого адютанта княжого Бойчева і тов. Не досить на тім, що Бойчев покликуював ся все немов то на висшій розказ, не досить того, що писав з тюрми листи до княгині, як який близький її приятель, ще більше втягнув двір у сю справу сам президент міністрів Стоілов і надав тому процесови характер політичний. Убита Анна Сімон була угорською горожанкою, отже австро-угорський консул у Филипополи бар. Родич мав обовязок домагати ся справедливости. А коли австрійська преса досадно скритикувала порядки болгарські, вказала на неприродні відносини на дворі княжій, тоді Стоілов заявив кореспондентови берлінської газети Berliner Local-Anzeiger: що австрійська преса несправедливо надає тому процесови характер політичний; що се звичайний кримінальний процес, який буває і в Австрії; що двір тут не при чім, а коли проте австрійська преса накидає ся на князя, то се лише тому, що політичні відносини між Австрією а Болгарією напружені, і тому, що Австрія зі своєю неприязною для Болгарії політикою стоїть досить відокремлена. Сей острій тон Стоілова зчудовав всіх. О якихсь напруженнях відносинах між Австрією а Болгарією ніхто нічого не знає, аж Стоілов се відкрив. Зрештою се нам Австрійцям цілком байдуже, що п. Стоілов думає про Австрію, але він таки повинен був осторожніше говорити, бо тим самим признав, що двір таки вмотаний в справу Бойчева і тепер хотів би таким способом вицофати ся. Коли півурядовий Fremdenblatt не хотів вірити, щоби Стоілов ужив таких острих слів, Berliner Local-Anzeiger заявив, що властиво слова були ще острійші. Зараз опісля появили ся інформації австрійського консуляту про відносини болгарські взагалі, а про процес Бойчева з-окрема. Той комунікат досить довгий, але незвичайно інтересний і тому ми его подаємо в повній основі:

„Зовсім неправда, мовби то австро-угорський генеральний консулят в Софії або консулят у Филипополи намагали ся використати процес Бойчева в політичних цілях. Консул бар. Родич у Филипополи просив навіть дуже другого оборонця приватної пошкодової, Евгені Сімонівної (дитини убитої Анни), адвоката Начева, загорілого Панковіста, котрий в своїй бесіді оборонний хотів дуже остро виступити против двору і правительства, щоби він того не робив, і в наслідок того Начев не виступив, хоч умисно старав ся у першого оборонця приватних пошко-

дованих, адвоката Генадіева, щоби той прибрав собі его до помочи, щоби він міг підчас оборони виголосити політичну бесіду.

Правда, що австрійська репрезентация з цілою енергією сповняла свій обовязок, бо заким ще болгарські власти взяли справу в свої руки, она переслухувала австрійських підданих о сій справі і збрала матеріал що-до факту. Також і Болгари, ворожі Австрії, признають, що ціла справа була би була затаєна, як би австрійська репрезентация, мимо всяких перешкод, які їй роблено, не була взяла ся строго до діла.

В розмові зі Стоіловом, яка відбула ся, ще заким болгарські власти віділи ся змушеними завести слідство, сказав бар. Родич Стоілову до очей, що Бойчев єсть убійником Анни Сімонівної, а Стоілов відповів ему на то, що Родичеви привиджують ся страхи. Фактом єсть дальше, що болгарські власти не хотіли знайти трупа Анни Сімонівної — коли его случайно вода викинула на беріг, винено его на приказ властей болгарських назад до води. Пізнійше знайшли рибаки тіло другий раз.

Опісля мало бути тіло видане австрійському консулятові, котрий мав право до того. Стоілов обіцяв видати. Але коли консул прийшов відобрати трупа, довідав ся, що его вже закопано в тім місці, де знайдено. Коли відтак на три дні перед процесом тіло відкопано, була для консула бодай та мила несподіванка, що застав на могилі хрест. Однакож довідав ся пізнійше, що хрест поставлено аж тогди, золи вже було постановлено, що тіло з приказу суду має бути відкопано, значить ся, два дні наперед, отже то була лиш комедія.

Неправдою єсть також, що Бойчева зараз здеградовано. Він через цілий час процесу не був здеградованим капітаном, лиш капітаном в резерві. Впрочім в цілій Болгарії говорять голосно, що батько Бойчового наслідника в ад'ютантурі, Малхов, був членом тої самої ватаги опришків, до котрої належав також батько Бойчева — немилій, але характеристичний случай.

Що-до Новеліча, то годить ся згадати, що правительство хотіло позбутися его первістно супротив заграниці так само поправді як тепер Бойчева. Агенції балканській приказано розголосити, що Новеліч єсть лиш підрядний урядником поліції, а не директором поліції. В тій самій денеші тої агенції стояло, що князь ніколи Бойчева не відзначав ордерами, але що він має високий ордер австрійський. На жадане Стоілова вислано ту денешу до Відня, але она там ніколи не появила ся.

Називати Аврадал'го слугою палатовим, єсть для знатоків відносин просто смішним. Аврадалі єсть головою широко розгалуженої шпігунської системи і любимець князя, готовий до всего. Хитрий, проворний, твердого серця, має він всі привмети тих любимців, які сотками літ бували при орієнтальних деспотах. То одно єсть правдою в словах Стоілова, що князь видав був приказ „усунути“ Анну. Кидає то яскраве світло на відносини, що то бажане князя стало ся смертю Анни.

Засуду в процесі ніхто не бере на серію: богато Болгар, що сиділи за убійство в криміналі, ходять собі нині зовсім свобідно. Приятелі Бойчева і гроші его живки отворять не задовго двері криміналу, хоч Новеліч і Василюв в нім може згнунуть. Напади на Австрію, улюблений темат князя, отже і Стоілова, виходять з ображеної охоти князя, стати великим чоловіком, і з невдоволення его з того, що австрійський двір держить ся супротив него відклонно. Его то гніває дуже, що Австрія на его кілька разів висказане бажане, не хоче відкликати з Софії дуже здібного секретаря посольства бар. Генніга.

З сего комунікату видко, що болгарським властям дуже а дуже на тім залежало, щоби справу убійства Сімонівної затаїти, бо притім вишло дійсно на верх, що князь казав її „усунути“, аби не мати більше скандалів перед своєю палатою. Як добре зрозуміли Бойчев і Новеліч той наказ свого князя, показав процес...

Інтересне ще й те, що Стоілов говорив про спасенний вплив болгарської політики не лише на відносини на Балкані, але навіть для удержання мира в Європі. Тими смішними аргументами хотів Стоілов мабуть узасаднити дику претенсію кн. Фердинанда на титул короля. Справді смішна та претенсіональність болгарського князя і доказує лише, що він терпить на манію великості. Які наслідки то має в самій Болгарії, показує допис з Софії: „Болгарія знаходить ся в стані деспотизму. Чужинцями, котрий переїжджає через Болгарію, або там перебуває, не стане ся нічого; він може бути безпечний. В Болгарії лиш одно небезпечно: стати ся князеві недогідним. (Найліпший доказ маємо на Стамбулові і Анні Сімонівній. — Ред.) Кн. Александер Батенбергський приїхав був до Болгарії з крінкими ідеалами, але слабою силою. По нім настав Стамбулов з безоглядною силою, але з бажанем, посунути край в поступі наперед. За Стамбулова був деспотизм, але адміністрація ставала що раз ліпша. А нині видко тут знову деспотизм, але заострений повною анархією в адміністрації. Кн. Фердинандови байдуже про край. У него нема інших цілій, як лиш особисті або династичні. До їх досягнення збільшає він свою власть, або щоби вдоволити своїй охоті, називати ся володільцем, дає ся гостити що хвиля на інших дворі європейскім.

Король румунський жертвував потерпівшим від повені сего року значні суми; то само зробив і король сербський, котрий певно не має великих достатків. Від кн. Фердинанда, богатого Кобурга, ще ніхто не видів ні найменшої запомоги. Противно, він старає ся витягнути з краю як найбільше для себе; свої приватні подорожи каже оплачувати собі з фондів краєвих. Навіть за подорож весільну, тогди коли він свою жену привіз до Болгарії, мусів край заплатити грібні гроші. Крім того ждає він що хвиля, щоби край давав ему які дарунки. В той спосіб набув він уже богато землі, казавши її собі дарувати. Недавно хотів він, щоби громада Филипополя подарувала ему гору, на котрій би він виставив собі палату, але місто тому оперло ся і не дало. Так само зажадав він і від монастиря Рило відступлення ґрунту, але монастир також не дав. За свої власні гроші князь ще нічого не купив. Нарід називає его Турком і не має серця до него, відтягає ся від него, бо не знає від

него справедливості благородного князя, але за то чує вже добре кулак кабінетового суду. Оттакі суть відносини князя до болгарського народу."

Чи треба ще коментаря до тих слів?

Як інтересну новину маємо ще додати, що небагом повинен в Софії відбутися процес за убієство поета Константинова. З ним їхав в повозі опозиційний політик Такев, котрий болгарському правительству був дуже невідгидний. Хтось стрілив 15 чи 17 разів, але поцілів і убив лише Константинова. Коли о с'їм донесено начальникови поліції Пізанови, сей навіть не хотів написати протоколу і не доніс о тім правительству. Лише завдяки прокураторови Маєрови виїшла справа на верх, хоч високі достойники здержували его в тій справі. Чисто середовічній турецькі відносини в Болгарії; як хто князю або правительству не в лад, зараз находить ся хтось, хто его „усуне“!

Борба против соціялістів в Німеччині.

Безперечним фактом є, що соціальні демократи стають чим раз сильніші в Німеччині, а враз з їх силою змагає ся утиск правительства против них. За часів Бімарка повіяло в Німеччині ніби ліберальним духом, а его наслідник Капріві держав ся тої самої системи. Аж коли державним канцлером став намістник Альзасії і Лютарингії, кв. Гогенлоге, внесло німецьке правительство виїмковий закон против соціялістів. Се було перед двома роками. Але як кожкий виїмковий закон має цю відгучуючу, неприязну для всіх, так і с'їм разом. Німецький парламент, до котрого вибирають послів на підставі загального виборчого права, відкинув той виїмковий закон. Минув якийсь час і правительство приготувало новий закон против всіх переворотних сторонниць, а властиво — як се звичайно зве ся — новело до закона о товариствах. Се отже після гадки німецького правительства не був виїмковий закон і тому повинен би пруский сойм, котрому правительство предложило сей закон, его прийняти. Але сойм змінив правительственный закон так, що цілий проект став ілюзоричним. Втім, соймом зміненім законі сказано було лише, що малолітні не можуть належати до політичних товариств і не с'їють брати участі в політичних зборах. В такім виді пішов той закон до висшої палати, немов до палати панів, тої машини до ухвалюваня всяких правительственных проектів. І там змінено той закон знов на виїмковий закон против соціялістів і відслано назад до пруского сойму. Правительство агітувало з всею силою за прийнятем того закону, але сойм таки відкинув більшістю 4 голосів цілий закон, по чім замкнено пруский сойм. Ціла німецька праса, з виїмкою реакційної, ликує задля сеї побіди вільного осуду правительственного насильства і надіє ся, що тепер правительство не зважить ся більше, внести ще раз такий закон.

Гостина німецького цїсаря в Росії.

Як донесли телеграми, німецький цїсар Вільгельм II. виїхав враз з цїсаревою передвчера в гостину до російського царя. Замітне, що саме про сю подорож цїсаря могутної держави російська праса не розписує ся зовсім, як би се випадало. Німеччина вже від кількох літ старає ся здобути собі приязнь Росії і залицяє ся таки на добре. Але біда в тім, що Росія до того всего відносить ся дуже холодно. Пригадуємо лише холодну відповідь російського царя на ентузіастичний тост німецького цїсаря у Вроцлаві тамтого року і т. п. Ще більше змно відносить ся російська впливова праса до Німеччини від гостини нашого цїсаря в Петербурзі. Се болить Німеччину і німецька праса виразно пише, що не лише мовчати про гостину цїсаря, а широко розписувати ся про далеку ще гостину французького президента. Се піднесла навіть німецька St. Pe-

tersburger Ztg., але російська праса відповіла з цинізмом на се, що нема чого багато розписувати ся і приготувати ся на гостину німецького цїсаря, бо-ж се свояк цариці, отже і царя, але инакше має ся річ з гостиною президента Франції. Така лаконічна відповідь мусїла очевидно викликати несмак в Німеччині, але проте німецький цїсар таки їде до Росії, мабуть в надії, що таки здобуде приязнь російського царя. З ним їде також его державний канцлер кв. Гогенлоге. Кажуть, що по повороті сей має уступити, а его місце займе державний секретар Більов, найвищої значіння тепер в Німеччині особа.

Францускі справи.

Подібно як російська праса, розписує ся тепер французька праса про гостину свого президента Фора в Петербурзі. З обох сторін силлять ся заявленя сердечної дружби і обопільного довіря, та заевненя, що та гостина Фора ще скріпить ті приязні відносини. В полудневій Франції, де тепер перебуває Фор, готувлять ему овації, а тоасти мають визначну ціху політичну і все натакає ся на російського приятеля. Очевидно мусить то Французів радувати, коли до прийнятя їх президента готувлять ся в Росії вже тепер і завязують ся всякі комітети і т. д., а про близшу гостину німецького цїсаря нічого не говорять і не пишуть. Се підхлїбляє зарозумілим Французам і они чують ся немов в семім небі.

Міжтим внутрішня політика у Франції спочиває. Парлямент закрито дня 20-го липня і тепер почали ся великі ферії, позаяк сесія тривала безнастанно від останних ферій, то є від жовтня, з малими перервами. Вислід сеї сесії що-до практичних добутоків є так якби ніякий. Ухвалено лише два важні закони. Один з них вводить цукрові премії і вдоволяє інтересам могочої групи великих промисловців; другий продовжує банківий привилей в користь великих банківців. З реформ, конечних для інтересів краю на ріжних полях, не переведено ані одної. Палата не взяла під обрану знесеня тайного доходу в карних справах, що вже навіть сенат був ухвалив. З бюджету не ухвалено також нічого, хоч в с'їм році парламент не має вже цілих три місяці робочого часу і знов треба буде оперувати бюджетовими провізоріями.

За те наново віджив панамський скандал. Свідчий судия в панамській справі замкнув слідство против обжалованих членів парламенту. Добутком слідства є внесене, щоби виточити процес одинайцятьом бувшим і теперішнім послам перед трибуналом присяжних судиїв. Оригінальну ілюстрацію до відносин парламентарної комісії в панамській справі з д-ром Корнілом Герцем подають льондонські дневники. Герц, з заводу електротехнік, приладив на прийняте делегатів парламенту штучну засідку. До салюно, де мало відбувати ся переслуханє Герца, внесено фонограф, котрий мав усталити кожде висказане слово. Для інсталяції сего фонографа відпочив Герц речинець переслуханя до 12-го серпня. Позаяк комісія занежала поїхати до Бурмаве, тимто стали злишними средства осторожности, які вважав конечними завести поторичний обманець — супротив репрезентантів французького народу. Не без інтересу буде додати, що Герц заявив публично, що Франція повинна ему бути вдячним і его уважати великим патріотом, бо-ж він пересправляв іменем Франції з визначним чужосторонним дипломатом. На сей темат написала обширно газета France статью, з котрої виходить таке: Позаяк італійський амбасадор в Парижі був великим неприхильником Франції, то тодішній президент міністрів Фрайсінет, приятель Герца, після сего до того амбасадора з грїшми, аби підкупством намовити амбасадора до відраджуваня італійському правительству від тридержавного союзу. Герц задержав половину грошей собі, а тепер жадає ще імені патріота... France каже, що з с'їм нема чого таїти, ся бо се зовсім не сором для Франції. Може бути, але хіба після понять тої газети.

В Португалії революція.

В тім далекім від нас краю кипить вже від давна. Інтелігенція домагає ся устрою держави на лад республіканський, а правительство

хоче той рух придушити силою. Династія там нелюблена і се збільшає ще лихо. Республіканська партія, тепер вже дуже сильна, скликала оногди збори до Лісебони, столиці краю, і там промовляли не лише проводирі партії, але навіть державою удержувані професори університету. Правительство довідало ся, що з республіканцями симпатизує багато генералів і тому хоче їм виточити процес о зраду. Та ледви чи силою дасть ся придавити той рух, бо тепер республіканці устроюють віча по всіх містах на провінції і нарід стоїть за ними. Они відгрозують ся, що від слів приїде небагом до діла. Португальське правительство до недавна не допускало жадних вістей пре сей рух в свїті, але тепер таки вже не може заперечити безбеченства, яке грозить тамошній династії.

Сербія дбає о військо.

Вже підчас грецько-турецької війни доходили вісти, що Сербія скріпляє свої военні сили і задумує стати против Туреччини. Але зараз опісля сербське правительство заперечило тим вістям і заявило, що їде лише о реорганізацію війська. Коли-ж недавно отворено сербську скупштинну і послали були на аудієнції у короля Александра, сей відозвав ся до них, що замотані відносини на балканськїм півострові вкладають на него і его правительство обовязок, дбати про безпечність держави. В тій цілі наміряє король скріпити военну силу Сербії і усовершити єї боеву готовість, сподїваючи ся, що найде відповідну підпору серед представителів народу. Рівночасно заявив король, що реформа конституції, заповіджена маніфестом з 9-го мая 1894, не може бути переведена, поки в міжнародних відносинах на балканськїм півострові не настане сунокій. — В політичних кружках розійшла ся вість, що російський цар Ніколай розпорядив, щоби сербський военній адміністрації видати 40,000 карабінів Бердана з тульського арсеналу і 25 мільонів набоїв з морського арсеналу яко дар від царя. — По висненях міністра-президента Сіміча і міністра війни генерала Місковича на тайній засіданю скупштини, для мотивованя конечности узброєня, ухвалила скупштина на явнім засіданю аклямацією значні кредити. Переводїм ухвалено додатковий кредит 9,239,129 франків для покритя зроблених вже видатків военних. Дальше призволено 13% додаток до безпосередних податків для дотованя т. зв. оружного фонду. Тим способом дотация оружного фонду, котра тепер виносила щорічно 400,000 франків, піднесе ся на 2 мільони фр. Рівночасно уноважено правительство, на основі сеї річної дотации заключити позичку, котра мала би бути ужита на закупню карабінів і гармат. Сім сповнила скупштина свій обовязок і спокійно розійшла ся. — Коли мала Сербія так приготувляє ся, немов би в недалекій будучности бояла ся війни, то мусить недовіряти тим запевненям Туреччини, що она страх як любить мир і хоче его удержати. Чи потрібно була на бідний край, навіщений тепер страшними повенями, накладати такий великий тягар, треба сумнівати ся, бо чейже на щось суть європейські великі держави.

Інтриги на царскім дворі.

Коли з одної сторони російська праса і взагалі офіціальна Росія приготувляє ся до як найторжественнішого прийнятя французького президента Фора, а мовчить про гостину німецького цїсаря; з другої сторони надходять з Петербурга дуже інтересні вісти. І так пише загребське Hrvatsko Pravo в кореспонденції з Петербурга: Найвисшим петербурским кругам був цар Николай II. занадто ліберальним, отже задумали его на якийсь час усунути від правительственных діл. В сій цілі розгосили за згодою цариці-вдови, що цар хорий і має виїхати в купелі, а на час его неприсутности мала би правити державою цариця-вдова, его мати. О тім всім довідав ся цар майже перед самим виконанем цілого плану від бар. Фредерикса, інші знов кажуть, що від міністра заграничних справ гр. Муравєва. В сусідній салі казав цар умістити відділ гвардії, а потім прикликав людей, вмішаних в сю справу. Коли цар їм заявив, що знає о всім, і отворив двері до салі, де стояла гвардія, они дуже за-

НОВИНИ.

Чернівці, дня 6. серпня 1897.

тревожились, але їм нічого не стало ся. Лише міністер царського двора Воронцов-Дашков мусів подати ся в димісію, а его наслідником став бар. Фредерике. Так пише Hrvatsko Pravo, інші знов часописи, а передовсім добре інформовані лондонські „Летучія Листки“, представляють справу так, що гр. Муравев жалував ся на лихий вплив, який зробила телеграма цариці-вдови до грецького короля, в котрім она его запевняє, що Росія для него зробить все, та й се, що цариця казала грецькому королеві післати гроші. Цар о тім нічого не знав, що без его відомости вислано з его каси грецькому королеві гроші, а коли запитаний о те Воронцов-Дашков відповів, що зробив се на приказ цариці-вдови і не доніс о тім цареві, бо не хотів мішати ся між матір і сина, мусів Воронцов подати ся в димісію, а цариця-вдова виїхала в заграницю.

Все одно, чи одна версія правдива, чи друга; певне є, що на царськім дворі ведуть ся інтриги против царя, а на чолі тих інтриг стоїть его матір, цариця-вдова, котрій вже від давна приписують незвичайно великий вплив на державні справи в Росії. Сим разом уникнув цар щасливо палатної революції, чи ему се вдасть ся за кожним разом, можна сумнівати ся — готові повернути часи Катерини II.

Турецке крутарство.

„Сего тижня певно побінчать ся наради над заключенем мира між Грецією а Туреччиною.“ Такі телеграми оголошувано вже від кількох тижнів, а опісля все наново виказували ся якісь труднощі і справа мира затягала ся і доси не полагоджена. Спочатку розходило ся о Тессалію, котру Туреччина конче хотіла собі задержати. Треба було двох телеграм від російського царя і недвозначного унімненія від нашого цесаря, щоби султан відступив від тої претенсії. Потім торгували ся амбасадори з Портою, кілька відшкодована має Греція заплатити; вкінці рішили, що 4 мільони турецьких фунтів. Добре. Але нараз нова трудність. Знана річ, що грецькі фінанси стоять дуже лихо, отже виринуло питанє, відки Греція возьме тільки гроший. Треба позичити. Ба, але хто позичить?

І тут виступила бундючна Німеччина, котра з своєю західною політикою стоїть одна як палець. Німеччина пригадала собі, що коли раз Греція потребувала гроші і затягнула позичку, купили Німці найбільше довжних паперів, бо знакомили ся на високі проценти. Тимчасом знизило грецьке правительство опісля ті проценти на третину і зволікало зі сплатою старого довгу. На тім потеріли німецькі спекулянти дуже. Правда, не можна похвалити такого недодержання з'обовязань зі сторони Греції. Отже Німеччина зажадала, щоби Греція заплатила не лише воєнне відшкодоване Туреччині, але і свій старий довг в Німеччині. Мирова комісія постановила отже, що над фінансами Греції має установити ся міжнародна контрола. Коли се почув грецький король, загрозив, що скорше подякує за корону королівську, як мав би щось такого допустити; а грецьке правительство і праса голосно і однодушно запротестувала против того. Стало російському цареві жаль свого свояка і тепер Росія агітує за тим, щоби властители довжних паперів Греції мали немов надзир над тими доходами Греції, що призначені на покритє довгів. Чи удасть ся справу так поладити, ще не знати. Але між тим турецьке військо господарує в Тессалії, Греки не мають що жати, настане для них голодовий рік. Як би не византийське крутарство, давно був би мир заключений і можна би було приступити до втихомирєня Крети, де все ще Турки ріжуть і стріляють ся з автохтонним населенем.

Не дармо обурюють ся визначні дипломати на Туреччину і радять, щоби скоро приступлено до поділу невилічно хорої Туреччини, так, як свого часу поділено Польщу.

Іменованя. Сулент на прав. богословськім відділі черновецького університету др. Василь Гаїна іменованій членом іспитової комісії для догматики і морального богословія. — Професор низшої гімназії в Чернівцях Віктор Преліч іменованій професором VIII. класи рангі. — Маніпулянт Людвик Гаїне іменованій почтмайстром в Чорнавіч.

З суду. Кіцманський авекультант Кость Цента, бувший голова „Союза“, здав в середу іспит судейський з добрим успіхом.

Презенту на гр. кат. парохію в Радівцях одержав тамошний завідагель о. Евгений Данилович.

Великі маневри сего річнї відбудуть ся в слідуєчих околицях, в часі від 1. до 12. вересня с. р.: 1) В околиці Львова, возьмуть участь полки піхоти: 15, 30 і 80, баталіони стрільців 12, 17 і 30, також відділ санітарний 14. 2) В околиці Миколаєва возьмуть участь полки піхоти: 24, 41, 55, і 95, баталіони стрільців 24 і 32. 3) В околиці межі Теревовлею а Озірною полки гузарів 12 і 14, полки уланів 4, 7, 8 і 13, полки драгонів 9 і 10 і з артилерії дивізія батерійна ч. 11. 4) В околиці межі Львовом а Миколаєвом полки артилерії корп. ч. 11 і полки дивізіонні артилерії ч. 31, 32 і 33.

Танці. В доповненю до оповіщеня що-до артистичної прогульки дванайцятки руських академиків, маємо честь повідомити, що по концертах в Тернополі, Камінці Стр. і Коломиї відбуде ся забава з танцями. Се оповіщенє нехай служить і за запрошенє, коли-б хто з П. Т. публіки через ошибку не дістав окремого запрошеня. За комітет: Др. Теофіл Кормош, Іван Прийма.

Повени в краях наддунайських зводять ся вже до чим раз менших розмірів. Води в Дунаю і в каналі обнизили ся значно і є надія, що й далі буде обнизати ся. Комунікация на декотрих залізницях, котра через кілька днів була перервана, вводить ся поволі в рух. Крім дару цесаря для потерівшого населєня в квоті 20.000 зр. внаслідкував також гр. Бадені по іспекції залитих околиць намістникови горішно-австрійському 25.000 зр. на першу поміч. Цікава річ, що сесею катастрофу предсказали звістний метеоролог Фальб і полковник генерального штабу, граф Ледоховський. Перший з них випровадив свою прогнозу з нового місяця, що дня 29-го червня зійшовсь з перстєневим затмїнем сонця, підчас коли другий предсказав те саме з впливів декотрих планет на сонце. Іменно в послїднім тижни червня достеріг гр. Ледоховський особливе ділєня Меркура, Венери і Юпітра на сонце, в наслідок чого утворило ся на нїм більше число пятєн, що викликають за собою на землі зливні дощі. Тримаючись сего заложєня, можемо сподівати ся від серпня аж до половини вересня хорої погоди, бо пятна на сонці так відцують. Опісля мають наступити знов дощі і слоти.

Отруїла свого чоловіка. З моравського Берна доносять, що 37-літній властитель реальности Яків Вондрак в Тельч коло Іглава помер в наслідок затроєня. Судова комісія сконстатувала, що Вондрака стріли арєшиком. Подозрінє пало на его власну жінку. Она спочатку відієкувала ся всего, але вкінці признала ся до злочину і звиняла ся тим, що чоловік знущав ся над нею і грозив єї житю. Єї передали судови.

Чоловік, що видить носом. В больоньській університетській бібліотеці є книжка славного німецького ученого Цана, а на стор. 82 тої книжки розповідає ся про селянина, котрий видів носом. Ще яко парібок внав той селянин з дерева в корчі і покалічив собі лице, ніс і очи. Прикликаний лікар сконстатував, що око просто вирване. Рік опісля сидів парібок в городі і грів

ся на сонці. Нараз здавало ся ему, що на кінці носа щось свїтить ся. День в день він слїдив за тим свїтлом, і до шість лїт довів до того, що носом міг розпізнати всі річи на землі, але свїтла з гори не бачив. Автор книжки покликє ся на славного лікаря Генрика Спеціюса як на свїдка. Тепер пригадали собі люди єю історію, бо французька газета La Nature пише о подібнім випадку в однім з послїдних своїх чисел.

Перехвалив. У Франції помер завідагель газбрушської архієпархії ке. Превоєт. Над гробом мав єпископ Мунїє пращальну промову, в котрій піднісє головню добротинність покійного, котрий вступив у службу церкві досить бідний, а помер ще біднійший. Люди з сокрушєними від такого приміру серцями вернули домів. А на другий день оповістив нотар покійника, що сей записав 450.000 франків своєму архієпископови, а братам і братанкам, разом шістьом, по 150.000 фр., значить, разом лишив той найбіднійший ке. Превоєт маєтку 1.350.000 фр. Кажуть, що єпископ Мунїє взяв собі сей завід дуже до серця, бо сам нічого не унаслідив.

Барварекїй ригор. В Гданьску ішов єобі плюсар Войтїх Заремба в товаристві двох жєнщин на прохід і вступив на місце войскове, де вступ був заборонєний. Патроль арештувала Зарембу, котрий по дорозі хотїв утечи; тоді жовнір тричі закликав: „стїй!“ а коли Заремба не задержав ся, роздав ся вистрїл з карабіна, куля перейшла з заду крізь голову і вилетїла чолом. Заремба умер на місци. Куля в дальшїм бігу перейшла через грубий бляшаний стовп від оголошєнь і коло склепу застрягла в мурі. Случай хотїв, що в тім рухливім місци ніхто тоді не переходив, а могло би було прийти до ще більшого нещастя. Подія ся викликала в містї велике обурєнє. Цїла німецька праса підносить голоси против перестарїлих войскових принципів і домагає ся їх зміни. Але дарма! Скінчить ся на тім, що „геройське“ поведєнє войка найде признанє зверхної власти, котра не занєхає ше надїлати его медалем за вбитє марного „цивіліста.“

Телеграми „Буковини“.

3 дня 6-го серпня 1897 року.

Відєнь. Німецький цїсар Вільгельм приїде на цїсарекї маневри коло Могачу дня 12-го вересня.

Будапєшт. Сербскїй король і его мати перїїжджали сюди до Відня на відвідини єке-короля Міляна до Відня. Відтам поїде король Александр до Карльєбаду. Королева Наталія поїхала через Відєнь до Біяріц.

Будїєвичі. О третій год. зраня наїхав педагога міста поспїшний поїзд з Праги на особовий поїзд, при чїм ранєно легко 14 осіб, 4 вагони ушкоджені.

Бїлгород. Відносини між Сербією а Туреччиною погіршають ся з кожним днем.

Мадрит. Задля рєпублїканських розрухів арештовано тут 32 осіб, головню жєнщин.

Льондон. Бюро Райтера доносить з Царгорода, що в переговорах мирівих наступило порозумїнє у всіх точках з вїмкою що-до стягнєня турецького війська з Тессалії. Однакож є надїї в сїй справі всєкорі дійти до порозумїня.

Царгород. Поголоски о вірменських розрухах і турецьких демонстраціях почасти цїлком фальшиві, почасти перєсадні.

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Чернівцях,
(улиця Петровича число 4)
має готові отці

друксортти шкільні

як найліпше виконані, й по найде-
шевших цінах:

Classenbuch — Wochenbuch — Gestions-
protokoll — Inspectionsbericht, — Jahres-
ausweis — Lehrerkataster — Schulkataster
— Schulversämniausweis — Schulnach-
richten і Повідомлення шкільні.

Є також оправлені дшоводчі протоколи та окладки до
каталогів і тижневників.

Замовлення з провінції виконують ся відворот-
ною поштою.

БУРСА

„Народного Дому“
в Чернівцях.

дасть в році шкільнім 1897/8 ціле удержане і над-
зір 30 питомцям, передусім ученикам 1. і 2. ру-
ської класи гімназійної, а тільки винятково з
особливих причин і ученикам інших шкіл.
Оплата виносить 2 зр. на інвентар, 1 зр. півріч-
но за пране і 15 зр. місячно за удержане, плат-
них з гори. Питомці мусять виказати ся, що ма-
ють три рази змінити біле на постіль, 6 пар бі-
ля, 4 ручники, 6 хусточок до носа, 2 пари обуви
і добру одіж; без того не вільно буде ніякому
питомцеві спровадитись до бурси.

Подана о приняте до бурси треба вносити
до кінця серпня с. р. Ученики, що ставляться
муть до вступного іспиту до 1. рускої класи гім-
назійної по вакаціях, мають внести подана о
приняте до бурси також до сего терміну; рішене
о їх приняте западе в день самого іспиту. В по-
данах, підписаних родичами, треба означити до-
кладно, кільки хто обовязуєсь платити місячно.
Приняте зависіти буде головню від висоти мі-
сячної плати, однак ученики з недостаточним
поступом і невідповідним поведенем не будуть
зовсім приняті.

До кожного подана треба прилучити по-
слідне свідощтво шкільне, а до подань о зниже-
не місячної плати ще й свідощтво неможности,
підписане урядом парохіяльним, громадским, по-
датковим і катастральним.

Заряд бурси доложив всіх старань, щоби
питомці мали здоровий харч і старанний догляд.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празі,
загально признаний знаменитий усми-
рюющий лік на втиране: по ціні 40
кр., 70 кр. і 1 зр.; можна кушити у всіх
аптеках. Просимо жадати сей загально
улюблений лік просто під назвою
Ріхтера Liniment з котвицею
і принимати з осторожністю лише флаш-
ки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“
бо лише ті правдиві.
Аптика Ріхтера під золотим львом у Празі.

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-европейского.

відходять з Чернівців						приходять до Чернівців						
до Неполоківців, Снятина, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Снятина, Неполоківців	1128	320	757	811	610	
до Глібоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурду- женів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гат- ни, Гадікфальви, Глібокої	—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Бояна, Но- воселці	645	430	—	—	—	з Новоселці, Бояна, Са- дагури	—	1113	950	—	—	
з Глібоки						до Глібоки						
до Карапчева, Сторожин- ця, Бергомету, Межибро- дів	814	535	—	—	—	з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчева	635	1037	800	—	—	
Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межиброди від 1-до марта до 3-го вересня що вівторка і п'ят- ниці.						Перший поїзд іде на шляху Бергомет Карапчів тільки в понеділок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межи- броди тільки від 1. липня до 31. вересня що понеділка і четверга; третій поїзд не іде в понеділок.						
з Гадікфальви						до Гадікфальви						
до Радівців	610	1003	228	612	805	з Радівців	542	855	115	550	747	
з Гатни						до Гатни						
до Качики, Гурагумори, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Гура- гумори, Качики	1258	625	—	—	—	
з Іцкан						до Іцкан						
до Сучави	327	630	1009	216	718	зі Сучави	442	842	130	630	837	
з Вами						до Вами						
до Рус-Молдавиці	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавиці	842	1259	204	322	545	905
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на станціях Вама, Драгоша і обох Молдавицях.						Поїзди ходять від часу до часу. Розвідатись мож- на на станціях Вама, Драгоші і обох Молдавицях.						
з Карапчева						до Карапчева						
до Чудина н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.	555	555	—	—	—	
Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка, нічний кожної днини.						Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка.						

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно-европейський іде о 46 минут пізійше
від черновецького часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано і зазначає ся підчеркне-
нем минут.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарські в мовах рускій, польській і німецькій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

Хто хоче мати добру і дешево МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не
пожадує. Нові продаю дешевше як
всюди, а употреблені, ще добре удер-
жані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на
виплат. Хто кушить у мене нову чи стару маши-
ну, за реперацию не потребує журити ся, бо я ро-
блю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Ру-
син і обслужу Ває по братньому

З поважанем

В. Данилевич,
машиніст у бровари Штайне-
ра в Чернівцях, при ул. зе-
льничій (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомлення
(Schulnachrichten)
є на складі
в друкарні „Рускої Ради.“
Просимо о замовлення.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовського.

За редакцію відповідає Осип Маковей.

